27/12/2023

Πρώτη Πατριαρχική Θεία Λειτουργία στον Ι.Ν. Αγίου Στεφάνου της Βουλγαρικής παροικίας της Πόλης

Πατριαρχεία / Οικουμενικό Πατριαρχείο

Η Α.Θ. Παναγιότης ο Οικουμενικός Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαίος την Τετάρτη 27 Δεκεμβρίου 2023, εορτή του Αγίου Στεφάνου, προεξήρχε της Θείας Λειτουργίας, που τελέστηκε στον πανηγυρίζοντα φερώνυμο Ιερό Ναό στον Μπαλατά, της Ορθοδόξου Βουλγαροφώνου Κοινότητος της Πόλεως, συλλειτουργούντων του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτη Σηλυβρίας κ. Μαξίμου και του Επισκόπου Τιβεριουπόλεως κ. Τύχωνος του Πατριρχείου Βουλγαρίας.

Ήταν η πρώτη φορά, μετά την αποκατάσταση από το Οικουμενικό Πατριαρχείο

του δεινού σχίσματος με το Βουλγαρικό έθνος, το 1945, που ένας Οικουμενικός Πατριάρχης λειτούργησε στον Ναό αυτό, ο οποίος έκτοτε υπάγεται στην πνευματική και Κανονική δικαιοδοσία της Μήτρος Εκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως.

Δείτε σε επανάληψη την Πατριαρχική Θεία Λειτουργία:

Στην ομιλία του, ο Οικουμενικός Πατριάρχης, αφού μίλησε για τον τιμώμενο Άγιο, αναφέρθηκε στο ιστορικό γεγονός της τέλεσης της πρώτης Πατριαρχικής Θείας Λειτουργίας στον Ναό αυτό.

“Σήμερον, λοιπόν, τιμώντες την μνήμην του ήλθομεν εις τον γειτονικόν μας Ιερόν Ναόν του Αγίου Στεφάνου και ιερουργήσαμεν το μυστήριον της θείας αγάπης. Εξ αυτού του υπαρκτικού λόγου της Εκκλησίας λαβόντες αφορμήν ήλθομεν, αφ᾽ ενός μεν, να καλύψωμεν εν ιστορικόν κενόν εβδομήκοντα και οκτώ χρόνων μη αυτοπροσώπου ιερουργίας του Πατριάρχου εις αυτόν, (από της μακροθύμου αποκαταστάσεως του δεινού σχίσματος το 1945 υπό της Μητρός Εκκλησίας), αφ᾽ ετέρου δε, διά να δηλώσωμεν εμφαντικώς την εν Κυρίω εγκαύχησιν ημών διά τους Βουλγαροφώνους πιστούς της καθ᾽ ημάς Αγιωτάτης Αρχιεπισκοπής Κωνσταντινουπόλεως, οίτινες προ δέκα και τριών αιώνων «αποσκευασάμενοι την πλάνην, εις την των Χριστιανών παραδόξως μετεκεντρίσθησαν πίστιν», κατά την έκφρασιν του εν Αγίοις προκατόχου ημών Φωτίου του Μεγάλου.

Είναι αληθές και γνωστόν ότι ο Ναός ούτος απετέλεσε την λυδίαν λίθον διά την όξυνσιν και αρνητικήν έκβασιν των περί το Βουλγαρικόν έθνος εκκλησιαστικών πραγμάτων. Αλλ' όμως, επειδή ουδέν κακόν αμιγές καλού, ούτω και το Βουλγαρικόν καλούμενον ζήτημα έδειξεν εις όλους ότι μόνον εν τη ενότητι και τη αρμονία η Εκκλησία πληροί την θεόσδοτον αποστολήν Της εις τον Κόσμον. Αι αποτμήσεις, η εσωστρέφεια, η επίπλαστος αίσθησις αυταρκείας και πληρότητος, αι έριδες και εν τέλει τα σχίσματα απομειώνουν την σωστικήν παρουσίαν της Εκκλησίας, αποπροσανατολίζουν τους πιστούς από την εν Χριστώ καινήν ζωήν και καταλύουν την εν τη πίστει κοινωνίαν αγάπης."

Και ο Παναγιώτατος συνέχισε:

“Η Αγία του Χριστού Μεγάλη Εκκλησία, η κοινή τιθηνός όλων των Ορθοδόξων πιστών, διαχρονικώς ευαγγελίζεται άνευ ανθρωπογενών και ιδιοτελών κριτηρίων την Σωτηρίαν παντί τω Λαώ του Θεού. Δεν αφορά εις πρόσωπον ανθρώπου, αλλά θυσιάζεται διά να εγκεντρίση τους μακράν της αληθείας και «εν σκότει και σκιά θανάτου καθημένους» εις την Καλλιέλαιον του Ιησού. Μετά πολλής αγάπης, κόπων, θυσιών και εξαντλήσεως, εντός των ιεροκανονικών παραγγελμάτων των θείων και ιερών Συνόδων και της εν γένει ακλινούς πράξεως της Εκκλησίας, αίρει τον Σταυρόν της και χαίρει, διότι προσάγει εις τον Αρχιποίμενα Χριστόν τα έθνη και τους λαούς λελουμένους εις την Χάριν του Παναγίου Πνεύματος, αδιακρίτως καταγωγής, γλώσσης, ιστορικών περιστάσεων και καταβολών, καθώς επισημειώνει και η Πατριαρχική και Συνοδική Εγκύκλιος, ήτις εστάλη προς τας κατά τόπους Ορθοδόξους Εκκλησίας διά την Σύγκλησιν Συνόδου αποσκοπούσαν εις την λύσιν του Βουλγαρικού ζητήματος: «Εις τούτο μεν γαρ ο Σωτήρ του κόσμου ου μίαν τινά φυλήν η γλώσσαν μίαν εκάλεσεν εν η έπηξεν αγία και σωστική και πανανθρώπω κιβωτώ της Εκκλησίας• ουχ εν έθνος οτιούν τοις χρόνοις και τοις καιροίς αλλοιούμενον, αλλά σύμπαν αδιακρίτως το ανθρώπινον, καθάπερ οίκον ένα και μίαν πατριάν θεογενή, ως αν εν τη ενότητι της αληθείας η του θείου Πνεύματος, του ενοικούντος εν αυτή, ενδοξασθή ενότης, ενότης εν τη πίστει, ενότης και εν τη αγάπη, “αγάπη ου ζηλούση, ουκ ασχημονούση, ου τα εαυτής ζητούση, ου παροξυνομένη, ου χαιρούση επί τη αδικία, συγχαιρούση δε τη αληθεία”».

Βεβαίως και δεν εξιδανικεύει η Αγία του Χριστού Μεγάλη Εκκλησία τας καταστάσεις και δεν αποκρύπτει τα προβλήματα, τας δυσκολίας και τας απογοητεύσεις της ενίοτε εις την εξάσκησιν της ευθύνης της. Οι προηγούμενοι δύο αιώνες εταλαιπώρησαν την Ορθόδοξον Εκκλησίαν, καθώς τα κοινωνικά, φιλοσοφικά και πολιτικά ρεύματα και πράγματα διεμόρφωσαν ανακαινιστικάς μεν καταστάσεις εις πολλάς πτυχάς του ανθρωπίνου βίου θετικώς εκλαμβανομένας, πλην η κρατήσασα αντίληψις του έθνους-κράτους επεσσώρευσε μόνον προβλήματα εις το Άγιον Σώμα της Εκκλησίας και ωδήγησεν, ως είναι γνωστόν, εις την επάρατον αίρεσιν του «φυλετισμού», όστις κατεδικάσθη υπό της Μεγάλης Συνόδου του 1872, «ως αντικείμενος τη διδασκαλία του Ευαγγελίου και τοις ιεροίς κανόσι των μακαρίων Πατέρων ημών».

Αι προκλήσεις πάμπολαι. Η εν Κωνσταντινουπόλει Μεγάλη του Χριστού Εκκλησία δέχεται αλλεπάλληλα πλήγματα. Τα διλήμματα τεράστια. Η αναγκαιότης συναρμογής και ισορροπίας μεταξύ κανονικής ακριβείας και ποιμαντικής λύσεως επιτακτική. Αι περιπετειώδεις καιρικαί εναλλαγαί εις το τότε ιστορικόν παρόν δυσχεραίνουν την επιλογήν εναλλακτικών διεξόδων. Ο σεβάσμιος και Άγιος χορός των προκατόχων ημών μετ' άλγους και πατρικής συγκαταβάσεως προσπαθεί να ανεύρη λύσεις. Το μείζον ζήτημα της ποιμαντικής διευθετήσεως των καθέκαστα τοπικών Εκκλησίων εντός των ορίων της δικαιοδοσίας του Οικουμενικού Πατριαρχείου, καθίσταται πανορθόδοξον πρόβλημα, καθώς συναλγούν μεθ' ημών και οι άλλοι τρεις πατριάρχαι της Ανατολής.

Τα πιεστικά αιτήματα της χειραφετήσεως, επί προφάσει της ευχερεστέρας ποιμαντικής, λαμβάνουν εκρηκτικάς διαστάσεις και το καθεστώς του λεγομένου Αυτοκεφάλου εξελίσσεται εις μείζον πρόβλημα εντός του Ορθοδόξου σώματος. Ατυχώς, η ευρύτης και μακροθυμία -κατ' ακρίβειαν θυσία- της Μεγάλης του Χριστού Εκκλησίας εξελήφθη -κατά πλάνην και κατ' αχαριστίαν- ως αδυναμία και ανικανότης να διευθετήση τα θέματα. Όμως, η αλήθεια δεν δύναται ποτέ να αποκρυβή. Η πάροδος των χρόνων και η επισεσσωρευμένη πνευματέμφορος εμπειρία του Πατριαρχείου επαναφέρει τα πράγματα εις το ορθόν.

Σήμερον οι πάντες έχομεν κατανοήσει εκ της πράξεως και των λαθών του παρελθόντος ότι η ενότης είναι το ζητούμενον και η ασφαλής και μόνη βάσις διά την ευστάθειαν των Αγίων του Θεού Εκκλησιών. Αι διαβαθμίσεις και ονοματοδοσίαι των διαφόρων ανά την οικουμενην εκκλησιαστικών σχηματισμών δεν είναι πρόταγμα, αλλά εργαλείον διά την ποιμαντικήν θεραπείαν και διακονίαν των πιστών. Η συνεννόησις και συνύπαρξις των τοπικών εκκλησιών πλέον η άλλοτε είναι προτεραιότης και ζητούμενον. Τα λάθη του παρελθόντος δεν αποτελούν μόνον αρνητικήν παρακαταθήκην, αλλά κυρίως την φύτραν διά νέαν σποράν και καλλιέργειαν της συνυπάρξεως, της εγγυτέρας και βαθυτέρας κατανοήσεως των προβλημάτων, της επαναφοράς του καθόλου ορθοδόξου εκκλησιαστικού βίου εις το αρχέγονον ευ είναι του.

Σήμερον από του Ιερού τούτου Ναού, σημείον άλλοτε προβληματικής αναφοράς, αποστέλλομεν τοις πάσι πρόσκλησιν αγάπης και συμπορεύσεως εν ενότητι, ουχί μόνον θεωρητική εν τη θεία Ευχαριστία αλλ' εις πάσας τας πτυχάς του εκκλησιαστικού βίου. Δηλούμεν την επιθυμίαν μας διά αμεσωτέραν επαφήν μεθ' όλων των κατά τόπους ορθοδόξων Εκκλησιών και την προθυμίαν μας ταυτοχρόνως διά να συμβάλλωμεν εις ανεύρεσιν λύσεων εις παν ο,τι απασχολεί το ενδορθόδοξον σώμα, εντός πάντοτε των παραδεδομένων αρχών, όρων και ορίων της εκκλησιολογίας της κατ' Ανατολάς Ορθοδόξου Εκκλησίας."

Ολοκληρώνοντας την ομιλία του, ο Παναγιώτατος εξέφρασε την χαρά της Μεγάλης Εκκλησίας και προσωπικώς του ιδίου *“για την σημερινήν λαμπράν και εύσημον εορτήν και πανήγυριν”*, και ευχαρίστησε τον Θεοφιλέστατο Επίσκοπο Τιβεριουπόλεως κ. Τύχωνα, βοηθό του Πατριάρχου Βουλγαρίας, στο πρόσωπο του οποίου, όπως είπε, *“βλέπομεν τον ασθενούντα και ταλαιπωρούμενον αδελφό Πατριάρχη Βουλγαρίας κ. Νεόφυτο, για την αποκατάσταση της υγείας του οποίου δεόμεθα εκτενώς”.* Εξέφρασε δε την Πατριαρχική ευαρέσκειά του προς τον Ιερατικώς Προϊστάμενο της Κοινότητας Πανοσιολ. Αρχιμανδρίτη του Οικουμενικού Θρόνου κ. Χαράλαμπο Nichev, και προς τον Πρόεδρο της Κοινοτικής Επιτροπής Άρχοντα της Μ.τ.Χ.Ε. κ. Δημήτριο Γιώτεφ, καθώς και προς όλα τα μέλη της, *“όχι μόνον διά την περίφροντιν αγάπην των διά τα θέματα της παροικίας, αλλά και διά την αγαστήν συνεργασίαν και τον σεβασμόν των προς την Μεγάλην Εκκλησίαν. Δόξα τω Θεώ τα αλλοτινά και λυπηρά παρήλθαν και ως εν σώμα και μία καρδία, το βουλγαρόφωνον ποίμνιον της Μεγάλης Εκκλησίας, εν τε τη Πόλει και τη Αδριανουπόλει, αποτελεί πηγήν τιμής διά το Οικουμενικόν Πατριαρχείον, καθ’ ότι τα μέλη του τυγχάνουν τέκνα ευπειθή και κατά πάντα αφωσιωμένα εις την Μητέρα Εκκλησίαν και τον Πατριάρχην.”*

Προηγουμένως, τον Παναγιώτατο προσφώνησε με θερμούς λόγους ο Πανοσιολ. Αρχιμανδρίτης κ. Χαράλαμπος Nichev, ο οποίος, μεταξύ άλλων, είπε:

“Για πρώτη φορά στον Ιερό Ναό του Αγίου Στεφάνου προσέρχεται η Σεπτή Κορυφή και τελεί Πατριαρχικήν Θείαν Λειτουργίαν! Ο καθαγιασμός των τιμίων δώρων από τα Πατριαρχικά χέρια είναι αναμφίβολα ένα ιστορικό γεγονός, ορόσημο στην πορεία της Κοινότητός μας στον χρόνο. Αυτή η Πατριαρχική Λειτουργία είναι η κορυφαία απόδειξη της πατρικής αγάπης και του στοργικού ενδιαφέροντος του Πατριάρχου μας για τους Βουλγαροφώνους Ορθοδόξους της Πόλεώς μας. Έρχεται ως συνέχεια και επιστέγασμα άλλων γνωστών πρωτοβουλιών, όπως της φιλοπτώχου δράσεως της Πνευματικής Διακονίας του Πατριαρχείου μας για τα λιγώτερο προνομιούχα μέλη της Κοινότητός μας ή το πλούσιο γεύμα αγάπης, που παρατίθεται με έξοδα του Πατριαρχείου μας κάθε Κυριακή στον Ιερό Ναό Αγίου Ιωάννου Ρίλας στο Σισλί.”

Τον Παναγιώτατο καλωσόρισε θερμά και ο Πρόεδρος της Κοινότητας κ. Δημήτριος Γιώτεφ.

Εκκλησιάστηκαν η Πρόξενος της Βουλγαρίας στην Πόλη κ. Radoslava Kafedjiska, μέλη της Βουλγαροφώνου Κοινότητας της Πόλεως και εκλεκτοί προσκυνητές από την Βουλγαρία.
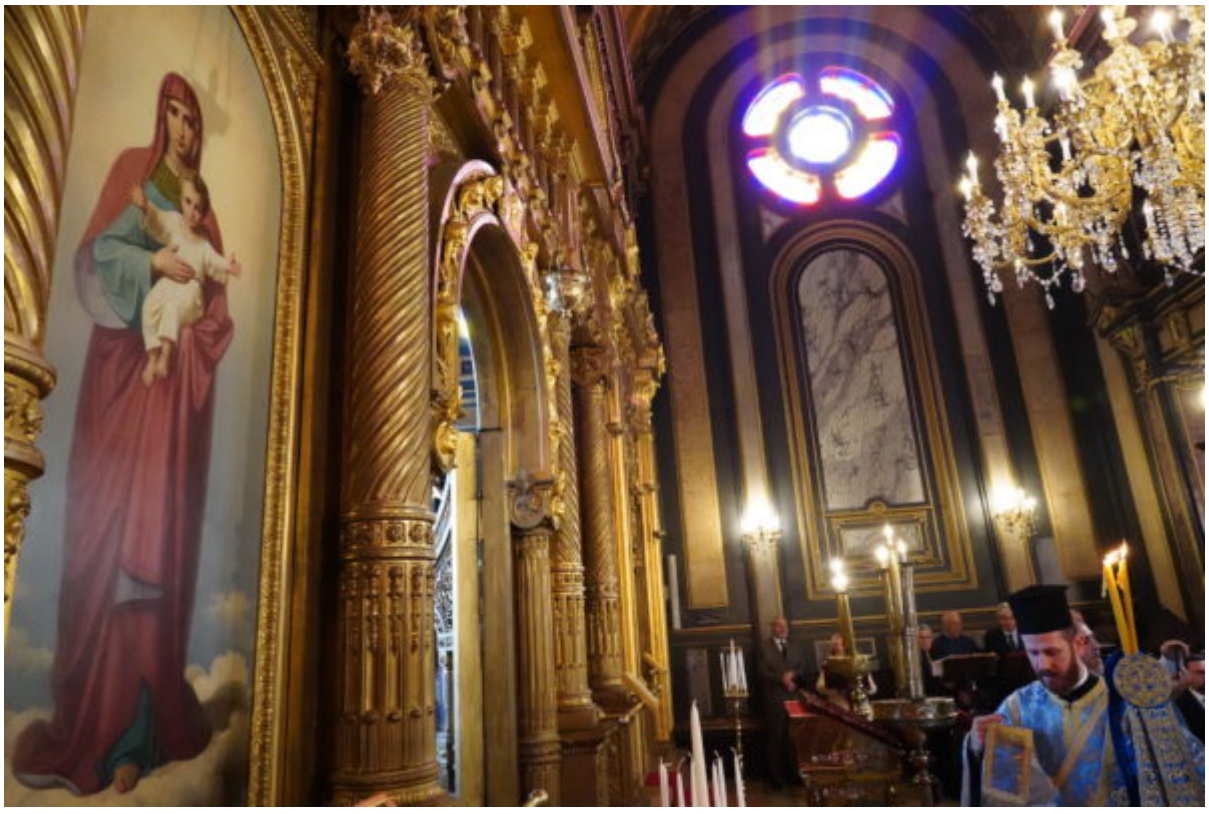
Φωτογραφίες από τον φακό του Νίκου Παπαχρήστου: